

IN MEMORIAM

**Prof. Emeritus Dr. Záborszky Zoltán ny. orvos ezredes
(1927–2020)**

1927. augusztus 12-én Nyíregyházán született. Az általános iskoláit Tiszadobon, gimnáziumi éveit a keszthelyi Premontrei rendi iskolában végezte. Egyetemi tanulmányait a Debreceni Orvostudományi Egyetemen 1946-ban kezdte meg. Az orvosi egyetem utolsó három évét már Budapesten fejezte be.

1952-ben kapta meg a diplomáját – cum laude – minősítéssel. Szigorló orvosként az Országos Mentőszolgálatnál dolgozott. 1951-ben egy kivonulás során, a helyszínen sikeresen életmentő gégemetszést végzett, ekkor döntötte el, hogy baleseti sebész lesz.

1952. szeptember 1-jén Pétervásárán a Tüzér Ezrednél kezdte meg katoniorvosi szolgálatát hadnagyi rendfokozattal. Hároméves csapatorvosi szolgálat után a kecskeméti Honvédkórház sebészeti osztályára helyezték segédorvosnak.

1956 őszén sebészeti gyakorlatra a Városmajori Sebészeti Klinikára vezényelték. Az „56”-os forradalom történéseit közelről, az esemény középpontjában élhette át. Szülei lakása Budapesten a Kisfaludy utcában volt, a Kisfaludy közben lévő Kilián laktanyához közel. A házuk pincéjében elsősegélyhelyet alakítottak ki és segédkezett a sérültek ellátásában.

Általános sebészetből 1957 februárjában tett szakvizsgát, majd áthelyezését kérte a Központi Honvédkórház Traumatológiai osztályára. A Baleseti Sebészeti osztályt ekkor *dr. Diener Ottó* vezette.

Első kutatási területe a csontcsavar volt. Kadaver csontokból csontcsavarokat készített. Klinikai kísérletben igazolta, hogy segíti a csontosodást, és a csont átépülését.

Másik nagy ötlete, az érvarratok gyorsítására kifejlesztett éregyesítő készülék, amelyet állatkísérletben igazolt és szabadalmaztatott.

1969. november végén a Vietnámi Katonai Misszióban vett részt, baleseti sebészként.

1972-ben nevezték ki a Központi Honvédkórház Baleseti Sebészeti Osztály osztályvezető főorvosának.

1978-ban kandidátusi értekezésében a „Lövési sérülések patomechanizmusa” címmel 19 év alatt összegzett lövési sérülések megfigyelései, valamint a Baleseti Sebészeti Osztály pincéjében végzett kísérletek tapasztalatait írta meg.

1980-ban ezredessé léptették elő. Az Orvos Továbbképző Intézet 1980-ban címzetes docensnek, 1984-ben címzetes egyetemi tanárnak nevezte ki.

1987 júniusában a Debreceni Orvostudományi Egyetem az újonnan megalakuló Traumatológiai Tanszék vezetésére kérte fel. Egyetemi Tanári kinevezését 1987. július 1-jén vette át. Hét év alatt átalakította Debrecen város és környéke baleseti ellátását.

1994-ben nyugdíjba ment. Célul tűzte ki az ambuláns betegek ellátásának javítását és a politraumatizált sérültek hatékonyabb gyógyítását. Munkássága elismeréseként a Debreceni Egyetem szenátusa Professor Emeritus címet adományozott.

Emlékét örökre megőrizzük!

IN MEMORIAM

Dr. Szabó László ny. állatorvos ezredes (1950–2020)

Dr. Szabó László ny. állatorvos ezredes (utolsó szolgálati beosztása: MH Egészségügyi Parancsnokság, Műveleti Főnökség, főnök) 1950. május 18-án született Miskolcon. Diplomáját a budapesti Állatorvostudományi Egyetemen szerezte 1973-ban. Hivatásos állományba kerüléséig – 1982. február 15-ig – a Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát vezető állatorvosa volt, majd a Szombathelyi Állategészségügyi Intézetben dolgozott.

Az izgalmas és nehéz pályakezdés közben 1974-ben találkozik először a hadsereggel. Bábolnáról hívják be tartalékos tiszti kiképzésre. A gyakorlati kiképzési feladatokra az akkori kor egyik legjobban feltöltött és felkészült tatai 25. harckocsiezredéhez vezényelték csapatorként. Élete és szakmai pályája egyik legnehezebb állomása volt ez. A hatalmas laktanyában a harckocsi-ezreden kívül két zászlóalj kivételével a Harckocsi hadosztály összes közvetlen alakulata és a hadosztály parancsnokság volt elhelyezve. Ez közel négyezer embert jelentett. Súlyosbította a helyzetet, hogy a laktanya melletti katonai lakótelepnek sem volt akkor körzeti orvosa. Hivatásos orvos akkor nem volt a laktanyában csak két idős felcser tiszt és két, a szolgálata vége felé közeledő tiszthelyettes. A szinte reménytelennek tűnő feladatot kiválóan és hiba nélkül teljesítette. Ez az időszak élete és szakmai karrierje alakulásában meghatározó volt és a legnagyobb megpróbáltatások közé tartozott. Kiképzése végén 1975 márciusában tartalékos alhadnagyi rendfokozattal szerelt le és ment vissza polgári munkahelyére.

Ez az időszak mély nyomokat hagyott benne és az akkor átalakulófélben lévő Hátországvédelmi Parancsnokságon rendszeresített állatorvosi beosztás felkeltette az érdeklődését és jelentkezett hivatásos katonai szolgálatra.

1982-ben hivatásos állományba kerülését követően a Budapesti Helyőrségparancsnokság helyőrségi állatorvosaként kezdte meg szolgálatát. Ezt követően a Hátországvédelmi Parancsnokság Egészségügyi szolgálatánál, majd a Hátországi és Polgári Védelmi Parancsnokság Hadtáp osztály, egészségügyi alosztályán teljesített szolgálatot. Innen került az MH Egészségügyi Intézetek Főigazgatóságára, mint közegészségügyi-járványügyi főorvos, majd az MH Közegészségügyi és Katonaorvosi Kutató Intézet (MH KÖKKI) megalakulásakor lett a MH főállatorvosa. 1998. április 1-én az MH Egészségvédelmi Intézet főigazgató általános helyettesévé nevezték ki. 2001-ben került a HVK Egészségügyi Csoportfőnökségre, ahol megbízott csoportfőnökhelyettesként dolgozott egy évig és vezette a Tervezési osztályt. Kiemelkedő és elévülhetetlen érdemei vannak az akkor létrehozott, a Magyar Honvédség történetében eddig legmagasabb szintű szakmai vezető szerve, az MH Egészségügyi Parancsnokság megszervezésének a feladataiban. Az MH Egészségügyi Parancsnokság Műveleti Főnökség főnökeként, ismét megbízott parancsnokhelyettesként teljesített szolgálatot. A MH EÜP megszűnésével, 2006-ban ebből a beosztásából került nyugállományba.

Munkáját 2007-től közalkalmazottként folytatta a MH Dr. Radó György Honvéd Egészségügyi Központ Preventív Igazgatóság főorvosaként, majd annak megszűnése és átszervezé-

sét követően az MH Egészségügyi Központ Hatósági Haderővédelmi Igazgatóság igazgató-helyetteseként dolgozott 2013. június 30-ig.

Munkáját számos alkalommal dicsérettel, különböző szintű kitüntetéssel, soron kívüli előléptetéssel ismerték el. 2001-ben a katonaegészségügyért végzett kimagasló munkájáért Flór Ferenc Díjban részesült.

Dr. Szabó László ny. állatorvos ezredes halálával a honvéd-egészségügy a közelmúlt egyik legjelentősebb vezetőjét veszítette el. Személyisége, tudása, hozzáértése, nemcsak kortásai között emelte őt példaértékűvé, hanem a fiatalabb munkatársak számára is iránymutató, igazodási pontot jelentett. A szerénység, a tudás, a hitelesség, az elhivatottság és építő humorérzék jellemezték. Megtiszteltetés volt ismerni, tanácsot kapni tőle, vele együtt dolgozni.

Pótolhatatlan személyiség, aki bizonyította, hogy kiemelkedni és embernek maradni csak a kevesek erénye.

Hivatástudata, elkötelezettsége és végtelen szerénysége mindannyiunk számára követendő példa volt.

Drága Laci, nyugodj békében!

IN MEMORIAM

Dr. Kálóczi József ny. orvos alezredes (1940–2020)

A kiváló repülőorvos a Magyar Honvédség Repülőorvosi és Kutató Intézete barokamrájának egykori főorvosa, a ROVKI „arancypatának” tagja a Szegedi Orvostudományi Egyetem Általános Orvosi Karán szerzett diplomát. Orvos főhadnagyként Kecskeméten, az 59. Vadászpilóta Ezrednél kezdte pályafutását, és rögtön öt hónapot töltött tábori viszonyok között Mezőkövesden a repülőtéri rekonstrukciós munkálatok miatt. A MiG-21 F-13-as, valamint a MiG-21 U típusokon végrehajtott repülések orvosi biztosításában vett részt. Ezekben az években az ezrede folyamatosan harckészültségi szolgálatot is adott.

Dr. Kovács Jenő orvos alezredes mellett kezdte pályafutását. A repülőtérről kerültek idővel mindketten a ROVKI állományába. Dr. Kovács Jenő alezredes a ROB Elnöki beosztásba, míg Dr. Kálóczi József századost a kecskeméti barokamra főorvosának nevezték ki. Hamarosan a Szovjetunióba vezényelték, ahol a 70-es évek közepén elvégezte a Kirov Katonaorvosi Akadémiát. Hazatérve aktívan bekapcsolódott az űrhajós kiválogatás előkészületeibe, magyarrá fordította a Varsói Szerződésben hatályos, a repülőalkalmasság elbírálását szabályozó terjedelmes szabályzatokat. Az űrhajós kiválogatás orvosi csapatának oszlopos tagja volt, a barokamra vizsgálatokért volt felelős. Feladatát kiválóan látta el, a kiválasztott magyar űrhajósjelöltek és űrhajósok jó hypoxia- és dekompresziótűrő képességűeknek bizonyultak, barofunkcióik jók voltak, illetőleg jól viselték a zuhanó próbákat is, miközben barotraumas elváltozások sem keletkeztek.

Ezekben az években épült a ROVKI új, korszerű termobarokamra rendszere is. Az ő vállát nyomta az építkezés és kivitelezés ezernyi problémája. Ezt a feladatát is eredményesen oldotta meg, a beruházókkal, tervezőkkel, építőkkel lefolytatott számtalan tárgyaláson sikeresen képviselte a repülőorvosi szempontokat. Bár az új barokamrarendszer az első magyar űrrepülésre még nem készült el – az 1978–1979-ben itt készült fénykép- és filmfelvételek csak propaganda célból készültek – az 1980. évi repülés utáni első űrhajós ROB vizsgálatok már valóban „élesben” az új barokamrában készültek. Éveken át hibamentesen üzemeltette a ROVKI termobarokamra rendszerét, neki is köszönhető, hogy a ROVKI-ban barokamra katasztrófa nem fordult elő. Ez nagy szó, hiszen kevés Repülőorvosi Intézet büszkélkedhet ezzel a világon. Előjárója volt a barokamra orvosi, asszisztensi és mérnök-műszaki állományának. Munkatársait, különösen főmérnökeit és elektromérnökét a magas követelmények figyelembevételével választotta ki, amelyben az ügy fontosságára való tekintettel szabad kezet kapott. Jó főnök volt, beosztottjai szerették, nem voltak haragosai. Munkáját mindig „csendben”, nagy precizitással végezte. A megbízhatóság mintaképeként emlegetik.

A repülőorvosi kiképzés és továbbképzés óraadó tanára volt, illetőleg részt vett a ROVKI tudományos kutatásaiban is. Időközben elsajátította a fogorvoslás tudományát, amiből leszakvizgzott és magánrendelőt nyitott.

1985-ben a balatonfüredi 5. sz. Honvéd Szanatórium parancsnokhelyettesi beosztásába helyezték, innen ment nyugdíjba. Kiváló munkáját számos kitüntetéssel ismerték el. A Veterán

Repülők és Ejtőernyősök Veszprémi Egyesületének tagjaként is tevékenykedett, az itt eltöltött évekről *Fapál Ferenc* emlékezett meg. Pályatársai szerették. „*Én csak, csendes, megbízható és szorgalmas munkatársnak ismertelek meg. Péter szavai a régi nagy ROVKI generációjáról szólnak, melyet én is tiszteltem és tisztelem, és annak meghatározó Tagja voltál. Én már csak a füredi évekről ismertelek közelebről és akkor gyűjtöttem össze ezeket a fenti jelzőket. Az Isten áldjon. A meghatározó katonai generáció eminense távozott közülünk.*” (Dr. Svéd László orvos altábornagy). „*A repülőorvos, a hajózók igazi nagy barátja, csupa nagybetűvel. DRÁGA JÓZSI BÁCSI, HIÁNYZOL...*” (Pintér Zoltán repülő vezérőrnagy).

Dr. Kálóczi József orvos alezredeshez baráti szálak fűztek, hiszen együtt „húztunk csizmát”, mindketten a Karikás Frigyes Katonai Kollégium tagjaként lettünk honvéd ösztöndíjasok és mindketten a Szegedi Orvostudományi Egyetemen kaptunk orvosi diplomát. Egy évvel feltem járt, ő avatott be az „honvéd ösztöndíjasság” minden csínjába-bínjába. Együtt utaztunk fess hadnagy egyenruhánkban Szegedről Budapestre, a Katonai Kollégiumba az eligazításokra, ha hívott a parancsnok. Az egyetemre természetesen civilben jártunk, csak a pesti gyors számított egyenruhás megjelenésnek. Akkoriban, a több mint háromórás gyorsvonati zötyögés alatt melegedtünk igazán össze. Végzés után egy időre útjaink elváltak, Jóska barátom orvos főhadnagyként Kecskemétre került a repülőezredhez, én pedig Szolnokra, a Kiliánra. Azonban ezekben az években az OLP összevonásokon, illetőleg a ROVKI kiképzéseken is rendszeresen találkoztunk, sorstársak lettünk. Dr. Bognár László orvos főhadnaggyal már ezekben a csapatorvosi években is baráti viszonyt ápoltunk, még mielőtt a ROVKI-ba kerülünk volna, együtt volt a triumvirátus. A Bognár-Kálóczi-Remes barátság a ROVKI-ba kerülésünk után szoros családi kapcsolattá fejlődött. Együtt tapasztaltuk meg a fiatal katonatisztek életét. Gyakori távollét otthonról, fokozott munkahelyi igénybevétel, egyenruha, tisztai lakótelep, egyen-panellakás, kéthetes balatoni nyaralás, Zsiguli. Gyerekek, bölcsőde, óvoda, iskola. Harckészültség, riadó. Szabadidőnkben, otthonainkban láttuk vendégül egymást. Ha kellett, egymás gyermekeit neveltük. A Kálóczi gyerekek is gyakori vendégek voltak nálunk, valóban nem is vendégek, hanem családtagok.

Jóska barátom munkájáról én is – mint mindenki – csak jókat tudok mondani. Együtt jártuk a rendfokozati „szamárlétrát”. Megtiszteltetésnek veszem, hogy idővel a parancsnoka lehettem. Munkáját mindig körültekintően, felelősségtudattal és nagy precizitással végezte. Valóban a megbízhatóság mintaképe volt. Kapcsolatát a ROVKI-val élete végéig megőrizte, az elmúlt évben még együtt ültünk egy repülőorvosi értekezleten a ROVKI tantermében, ami után jó érzésekkel elevenítettük fel a „rég szép időket”, megtárgyaltuk a világ sorát és jólesően ki tudtuk beszélni magunkat. Kimondatlanul is tudtuk, hogy ez az utolsó találkozásunk.

Kedves Jóska, emlékedet megőrizzük, nyugodjál békében!

Dr. Remes Péter ny. orvos ezredes